

УСПЕХ В БУКУРЕЩ

ПРОТОКОЛ

Повече от десет часа про дължиха срещите и разговори на министър-председателя Андрей Луканов в Букурещ, но аз искам да започна с това какво се случи в 16,30 часа. Двете групи от сътрудници и експерти успяха да подготвят протокола, който предстояше да се подпише от двамата министър-председатели и изведнъж става ясно, че една от точките в протокола се отнася до не забавното спиране на инсталацията за епихлорхидрин в химкомбината в Гюргево, т. е. тази, която възстана „азриши цялата беля“. Когато разбра този факт, кореспондентът на БТА в Букурещ Петър Петков (преживял доста драматичен декемврийска резолюция) се огледа тревожно и ми каза: „Ще предам! Може едно изречение да е, но ще предам, няма го съобщавай радиото. Ще кажа, че инсталацията за епихлорхидрин след броени часове ще бъде спряна!...“ После обаче като всеки опитен журналист, се окопити и прещени, че до като един документ не бъде подписан, не може да става неговото разглеждане.

Но, да започна хронологично.

Вчера сутринта от аерогра Румунска излетя специален самолет, в който се намираше делегацията, придружавана от Андрей Луканов за насрочените му разговори с Петре Роман по въпросите на екологията на района Румунска Гюргево. В състава на делегацията влизаша депутатите доц. Георги Харизанов и доц. Марко Тодоров, председателят на Изпълкома на Общинския район съвет Георги Драгоев, Божидар Горанов от СДС — Румунска и Искра Пенчева от инициативата „Гражданско неподчинение“. Застъпник на делегацията бяха и експерти по въпросите на околната среда.

На летище „Отопени“ Андрей Луканов и придружаващите го бе посрещнат от Петре Роман, който заведе със себе си група от експерти и сътрудници. За разговори на високо равнище бе определена резиденцията „Снагов“ край Букурещ.

Министър-председателят на Народна република България Андрей Луканов и първият министър на Румуния Петре Роман решиха следното:

1. В едноседмичен срок ще бъде създадена смесена комисия от правителствени експерти, която да анализира технологичното и техническото състояние на химическите инсталации на промишлените площадки от Гюргево и Румунска, с оглед определяне на евентуалните източници на отровни изхвърляния, както и за определяне на потенциалната опасност, която съществува за околната среда. Комисията ще представи изводите на двете правителства.

2. Двете правителства решиха на основата на констатациите на тази комисия да бъдат спрени всички инсталации, които изпускат отровни вещества или представляват опасност за замърсяване на околната среда, с цел отстраняване на тази опасност.

3. Румунската страна реши временно да спре за техническа проверка и ревизия на инсталацията за епихлорхидрин на промишлена площадка № 2 в Гюргево.

4. Двете страни съгласуваха да се информират съвместно в срок от 20 дни за предприетите мерки или за онези мерки, които се имат предвид с оглед приважването на химическите инсталации в Румунска и съответно Гюргево в параметрите, приети в международен план, що се отнася до замърсяването на околната среда.

5. Румунската страна ще предаде в срок от един месец на българската страна информация относно инсталациите, технологиите и производствата, които тя предвижда да се произвеждат на площадка № 3 на Химическия комбинат в Гюргево.

6. Двете страни се договориха незабавно да възстановят размяната на данни от измерване параметрите на качеството на атмосфера

Веднага след пристигането бе решено да бъдат сформирани две групи — едната от експерти, която да се занимава с поставените в дневния ред екологични въпроси, и другата — на високо равнище, която да обсъди бъдещото двустранно икономическо сътрудничество.

Излишно е да се спираме на дейността на първата група, тъй като трябва да опишем няколко мимолетни часа, в които ние, българите, от ново трябваше да доизваме, че замърсяването на въздуха на Румунска е един факт, съ

ществуващ вече девет години и че не може повече да се търпи такова добросъседство.

След тези разговори бе съставен документ, в който се посочва, че българската страна настоява за спиране на химкомбината в Гюргево и за свикване на международна експертиза, която да установи степента на замърсяването, идващо от двата бряга на река Дунав. По документа станаха очевидни между Луканов и Роман, в които пролича гърдата непоколебимост на българския

та по досегашната методика. Застъпник с това и с оглед едновременно и постоянно наблюдение на степента на замърсяване на зоната Гюргево—Румунска специализираните органи по опазване на околната среда от двете страни ще определят обща методология за оценяване на качеството на факторите за околната среда от тази зона при използването на съвместно определена апаратура.

7. Съгласувано бе същата процедура да бъде използвана и за атомните централи на българския Дунавски бряг.

8. Двете страни се договориха по принцип да могат да използват по взаимно съгласие международна експертиза по въпросите на замърсяване на околната среда в прилежащите на румунско-българската държавна граница райони, като с предимство такава експертиза се извърши на сегашния етап в районите Румунска, Гюргево и Козлодуй.

9. Двете страни съгласуваха да се осигури необходимата гласност с цел по-добро информироване на обществеността по въпросите за опазване на околната среда в прилежащите на българо-румунската граница райони.

10. Министерствата на външните работи, с участието на другите компетентни ведомства, да ускорят съгласуването на проекта на копие на декларацията между правителствата на България и Румуния за сътрудничество в областта на опазването на околната среда от замърсяване в зоните, прилежащи на българо-румунската държавна граница, с оглед текстът и да бъде подготвен за подписване до 30 юли 1990 година.

Подписан в Букурещ на 4 юли 1990 година.
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА РП БЪЛГАРИЯ

Андрей Луканов
ПЪРВИ МИНИСТЪР НА РУМУНИЯ

Петре Роман

гърския министър-председател да постигне на всяка цена успех в трудната си мисия. Петре Роман не издъгна на своите сънародници, които при всички българо-румунски преговори не пропускат да споменат за заплахата от АЕЦ — Козлодуй, и той на свой ред постави този въпрос за едно бъдещо разглеждане.

След като постигнахме принципна договореност по раз

(Следва на стр. 3)

Цена ГИНКОВА

УСПЕХ В БУКУРЕЩ

(Продължение от стр. 1)

глежданият въпроси. Андрей Луканов и Петре Роман заминаха за Букурещ за среща с Йон Илиеску.

Вечерта, когато общият протокол вече бе съчинен и преведен на двата езика, участниците в разговорите се отправиха към петище „Отопени“, където се предвиждаше да бъде подписан протоколът. Когато текстът бе даден на Андрей Луканов, той прочете десетина реда и стана недоволен от стола. След това, последван от Петре Роман и сътрудници от двете страни, влезе в една от официалните зали на петището. Измина още един мъчителен час на очакване, на смяна на чувствата — от оптимизъм към песимизъм и обратно. Най-после двамата ръководители се появиха. Андрей Луканов бе видимо доволен и засмян се обърна към телевизионния журналист Иван Константинов. Камерата на Българска телевизия се включи и българският министър-председател

направи така очакваното изявление (помествахме го отделно). Петре Роман наблюдаваше усмихнат радостта на българската група. По едно време той се отдели с Андрей Луканов и Искра Пенчева. И, както после разбрах от нея, разказал за своя баща Виктор Роман, който се е познавал с бащата на Андрей Луканов от Испания, където са били интербригадисти.

Между 18.30 и 19 ч. протоколът бе подписан от двамата високопоставени ръководители и срещата завърши.

Докато бях в Румъния и си мислех какъв репортаж ще напиша от тази среща и през ум не ми беше минавало, че той може да завърши по един толкова трогателен начин. По стълбичката на самолета последна се изкачи Искра Пенчева. Някъде при четвъртото стъпало тя се обърна, свали си черната лентичка — символ на стачката на Дунав мост, и махна с нея на Петре Роман. Той ѝ се усмихна сърдечно и вдигна ръка за поздрав.